ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 22ας Νοεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-110/97,

Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από τον M. A. Fierstra,

προσφεύγον,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τους R. Torrent, J. Huber και G. Houttuin, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού,

υποστηριζόμενου από

το **Βασίλειο της Ισπανίας,** εκπροσωπούμενο από τον L. Pérez de Ayala Becerril, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

τη **Γαλλική Δημοκρατία,** εκπροσωπούμενη από την K. Rispal-Bellanger και τον C. Chavance, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

την **Ιταλική Δημοκρατία,** εκπροσωπούμενη από τον U. Leanza, επικουρούμενο από την F. Quadri, avvocatessa dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και

την **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη από τον T. van Rijn, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνοντες,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση του κανονισμού (ΕΚ) 304/97 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως στην εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΕΕ L 51, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, P. Jann και F. Macken (εισηγήτρια), προέδρους τμήματος, C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, L. Sevón, M. Wathelet, R. Schintgen και B. Σκουρή, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 7ης Νοεμβρίου 2000, κατά την οποία το Βασίλειο των Κάτω Χωρών εκπροσωπήθηκε από τον M. A. Fierstra, το Συμβούλιο από τον G. Houttuin, το Βασίλειο της Ισπανίας από την N. Díaz Abad, η Ιταλική Δημοκρατία από την F. Quadri και η Επιτροπή από τον T. van Rijn,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Μαρτίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Μαρτίου 1997, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ζητεί, βάσει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν, τροποποιήσεως, άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ), την ακύρωση του κανονισμού (ΕΚ) 304/97 του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως στην εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΕΕ L 51, σ. 1)

2 Με δικόγραφο που κατέθεσε αυθημερόν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, το προσφεύγον υπέβαλε αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

3 Με την αίτηση αυτή, ζήτησε:

— κυρίως, να ανασταλεί η εκτέλεση του κανονισμού 304/97, όσον αφορά τις εισαγωγές ρυζιού από τις Ολλανδικές Αντίλλες και την Αρούμπα,

— επικουρικώς, να καθοριστεί η δυνάμενη να εισαχθεί ποσόστωση ρυζιού καταγωγής Ολλανδικών Αντιλλών και Αρούμπας σε ποσότητα τουλάχιστον ίση με την ποσόστωση του ρυζιού καταγωγής των μάλλον ευνοουμένων τρίτων χωρών η οποία επιτρέπεται να εισαχθεί στην Κοινότητα άνευ δασμών,

— επικουρικότερα, να προβλεφθεί ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και το Συμβούλιο θα έλθουν σε συνεννοήσεις για τον καθορισμό της κατώτατης τιμής που θα ισχύει για τις εισαγωγές στην Κοινότητα αποφλοιωμένου ρυζιού καταγωγής Ολλανδικών Αντιλλών και Αρούμπας που θα πληροί ορισμένες προϋποθέσεις που θέτει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και ότι στη συνέχεια θα υποβάλουν το αποτέλεσμα των συνεννοήσεων στην κρίση του Προέδρου του Δικαστηρίου εντός επτά ημερών από την ημέρα κατά την οποία θα τους το ζητήσει ο Πρόεδρος,

— όλως επικουρικότερα, να ληφθούν όλα τα ενδεδειγμένα κατά την κρίση του Προέδρου του Δικαστηρίου μέτρα.

4 Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1997, C-110/97 R, Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1997, σ. I-1795).

5 Με διατάξεις της 13ης Ιουνίου και 17ης Σεπτεμβρίου 1997, επετράπη στο Βασίλειο της Ισπανίας, στη Γαλλική Δημοκρατία, στην Ιταλική Δημοκρατία και στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να παρέμβουν υπέρ του Συμβουλίου.

Το νομικό πλαίσιο

Η Συνθήκη ΕΚ

6 Κατά το άρθρο 3, στοιχείο ρ', της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο σ', ΕΚ), η δράση της Κοινότητας περιλαμβάνει τη σύνδεση με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ), με σκοπό την αύξηση των εμπορικών συναλλαγών και την προώθηση με κοινή προσπάθεια της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

7 Κατά το άρθρο 227, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 299, παράγραφος 3, ΕΚ), για τις χώρες που αναφέρονται στο παράρτημα IV της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, παράρτημα ΙΙ ΕΚ) ισχύει το καθεστώς συνδέσεως που καθορίζεται με το τέταρτο μέρος της εν λόγω Συνθήκης. Οι Ολλανδικές Αντίλλες αναφέρονται στο εν λόγω παράρτημα.

8 Το άρθρο 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ) ορίζει ότι οι συμφωνίες που συνάπτονται υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και τα κράτη μέλη.

9 Το τέταρτο μέρος της Συνθήκης ΕΚ, με τίτλο «Η σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών», περιλαμβάνει ιδίως τα άρθρα 131 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 182 ΕΚ), 132 (νυν άρθρο 183 ΕΚ), 133 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 184 ΕΚ), 134 (νυν άρθρο 185 ΕΚ) και 136 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 187 ΕΚ).

10 Κατά το άρθρο 131, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης, η σύνδεση των ΥΧΕ με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποσκοπεί στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των ΥΧΕ και στη δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας στο σύνολό της. Σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο προοίμιο της Συνθήκης ΕΚ, η σύνδεση οφείλει κατά πρώτο λόγο να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των κατοίκων των ΥΧΕ και να προάγει την ευημερία τους, ώστε να οδηγηθούν στην οικονομική, κοινωνική και μορφωτική ανάπτυξη που επιδιώκουν.

11 Το άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης ορίζει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της Συνθήκης.

12 Το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης ορίζει ότι τα καταγόμενα από τις ΥΧΕ εμπορεύματα ωφελούνται, κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη, από την καθολική κατάργηση των δασμών που επέρχεται σταδιακά μεταξύ των κρατών μελών σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης.

13 Σύμφωνα με το άρθρο 134 της Συνθήκης, αν κατά την εφαρμογή του άρθρου 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης το ύψος των δασμών που ισχύουν κατά την εισαγωγή εντός μιας ΥΧΕ για τα εμπορεύματα που προέρχονται από τρίτη χώρα είναι ικανό να προκαλέσει εκτροπές από την κατεύθυνση του εμπορίου εις βάρος κράτους μέλους, το κράτος αυτό δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να προτείνει στα άλλα κράτη μέλη τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής.

14 Το άρθρο 136 της Συνθήκης ορίζει ότι το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια της συνδέσεως των ΥΧΕ με την Κοινότητα και τις αρχές της Συνθήκης, θεσπίζει τις διατάξεις και τη διαδικασία για τη σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα.

Η απόφαση 91/482/ΕΟΚ

15 Σύμφωνα με το άρθρο 136 της Συνθήκης, το Συμβούλιο έλαβε στις 25 Ιουλίου 1991 την απόφαση 91/482/ΕΟΚ, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 263, σ. 1, στο εξής: απόφαση ΥΧΕ).

16 Κατά το άρθρο 101, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, τα προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ εισάγονται στην Κοινότητα άνευ δασμών και φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος.

17 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως ΥΧΕ, όταν προϊόντα εξ ολοκλήρου παραγόμενα στην Κοινότητα ή στα κράτη ΑΚΕ (κράτη Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού) υφίστανται κατεργασίες ή μεταποιήσεις στις ΥΧΕ, θεωρούνται ότι έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί στις ΥΧΕ.

18 Κατά παρέκκλιση από την αρχή του άρθρου 101, παράγραφος 1, το άρθρο 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ παρέχει εξουσία στην Επιτροπή να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα διασφαλίσεως «αν η εφαρμογή της [παρούσας] αποφάσεως προκαλεί σοβαρές διαταραχές σε τομέα οικονομικής δραστηριότητας της Κοινότητας ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών ή θέτει σε κίνδυνο την εξωτερική οικονομική τους σταθερότητα, ή αν δημιουργούνται δυσκολίες, οι οποίες ενδέχεται να

προκαλέσουν επιδείνωση σε τομέα δραστηριοτήτων της Κοινότητας ή περιφέρειας αυτής».

19 Κατά το άρθρο 109, παράγραφος 2, για την εφαρμογή της παραγράφου 1, πρέπει να επιλέγονται κατά προτεραιότητα τα μέτρα που δημιουργούν τις ελάχιστες διαταραχές στη λειτουργία της συνδέσεως και της Κοινότητας. Τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που ανακύπτουν.

20 Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφοι 5 και 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, κάθε κράτος μέλος μπορεί να παραπέμψει στο Συμβούλιο την απόφαση που έλαβε η Επιτροπή για τη λήψη μέτρων διασφαλίσεως εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την ημέρα της κοινοποιήσεως της αποφάσεως αυτής. Στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός 21 εργάσιμων ημερών.

Ο κανονισμός (ΕΚ) 21/97

21 Στις 29 Νοεμβρίου και 10 Δεκεμβρίου 1996, η Ιταλική και η Ισπανική Κυβέρνηση ζήτησαν από την Επιτροπή τη λήψη μέτρων διασφαλίσεως για το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ.

22 Κατ' εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 21/97, της 8ης Ιανουαρίου 1997, για τη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως στην εισαγωγή ρυζιού καταγωγής υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΕΕ L 5, σ. 24).

23 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 21/97 επέβαλε δασμολογική ποσόστωση επιτρέπουσα την άνευ δασμών εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ του κωδικού ΣΟ 1006 μέχρις ορίου 4 594 τόνων για το ρύζι καταγωγής Montserrat, 1 328 τόνων για το ρύζι καταγωγής νήσων Turks και Caicos και 36 728 τόνων για το ρύζι καταγωγής άλλων ΥΧΕ.

24 Ο κανονισμός 21/97 έχει εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 7, δεύτερο εδάφιο, του ιδίου, από 1ης Ιανουαρίου έως 30 Απριλίου 1997.

25 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, στη συνέχεια, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1, παράγραφος 5, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, παρέπεμψε στο Συμβούλιο τον κανονισμό 21/97, αιτούμενη την αύξηση της ποσοστώσεως για το Montserrat και τις νήσους Turks και Caicos.

26 Με επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 1997, η Ολλανδική Κυβέρνηση γνωστοποίησε επίσης την αντίθεσή της για τον κανονισμό και κάλεσε το Συμβούλιο να λάβει άλλη απόφαση.

Ο κανονισμός 304/97

27 Στις 17 Φεβρουαρίου, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 304/97, ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, του ιδίου, καταργεί τον κανονισμό 21/97.

28 Κατ' ουσία, ο κανονισμός του Συμβουλίου διαφέρει απ' αυτόν της Επιτροπής μόνο σε ένα σημείο, δηλαδή στον όγκο της προβλεπομένης για το Montserrat και για τις νήσους Turks και Caicos ποσοστώσεως.

29 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 304/97 ορίζει:

«Οι εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, το οποίο υπάγεται στον κωδικό ΣΟ 1006 και το οποίο τυγχάνει απαλλαγής δασμών, περιορίζονται κατά τη διάρκεια της περιόδου από 1ης Ιανουαρίου έως 30 Απριλίου 1997 στις εξής ποσότητες, οι οποίες εκφράζονται σε ισοδύναμο αποφλοιωμένου ρυζιού:

α) 8 000 τόνοι ρυζιού καταγωγής Montserrat και νήσων Turks και Caicos, εκ των οποίων:

— 4 594 καταγωγής Montserrat και

— 3 406 καταγωγής Montserrat ή νήσων Turks και Caicos

και

β) 36 728 τόνοι ρυζιού καταγωγής άλλων ΥΧΕ».

30 Ο κανονισμός 304/97 έχει εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 8, δεύτερο εδάφιο, του ιδίου, από την 1η Ιανουαρίου έως τις 30 Απριλίου 1997, εκτός από το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', δεύτερη περίπτωση, που έχει εφαρμογή μόνον από της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού, στις 21 Φεβρουαρίου 1997, ημέρα της δημοσιεύσεώς του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Η κοινοτική αγορά ρυζιού

31 Γίνεται διάκριση μεταξύ του ρυζιού japonica και του ρυζιού indica.

32 Εντός της Κοινότητας, τα κράτη που παράγουν ρύζι είναι κυρίως η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία. Περίπου το 80 % του ρυζιού που παράγεται εντός της Κοινότητας είναι ρύζι japonica και το 20 % είναι ρύζι indica. Τα νότια κράτη μέλη καταναλώνουν κυρίως ρύζι japonica, ενώ τα βόρεια κράτη μέλη καταναλώνουν κυρίως ρύζι indica.

33 Λόγω πλεονασματικής παραγωγής ρυζιού japonica, η Κοινότητα γενικώς εξάγει αυτήν την ποικιλία ρυζιού. Αντιθέτως, δεν παράγει επαρκώς ρύζι indica για να καλύπτει τις ανάγκες της και γενικώς εισάγει αυτην την ποικιλία ρυζιού.

34 Για να μπορεί να καταναλωθεί, το ρύζι πρέπει να υποστεί μεταποίηση. Μετά τη συγκομιδή, αποφλοιώνεται και στη συνέχεια υφίσταται λεύκανση σε διάφορα στάδια.

35 Σε κάθε στάδιο, η αξία του ρυζιού αυξάνεται. Επιπλέον, η μεταποίηση του ρυζιού συνεπάγεται μείωση του αρχικού του βάρους.

36 Διακρίνονται γενικώς τέσσερα στάδια μεταποιήσεως:

— το ρύζι paddy: πρόκειται για το ρύζι όπως ακριβώς συγκομίζεται. Είναι ακόμη ακατάλληλο για την κατανάλωση·

— το αποφλοιωμένο ρύζι (επίσης αποκαλούμενο ρύζι brun): πρόκειται για το ρύζι του οποίου έχει αφαιρεθεί ο φλοιός, κατάλληλο για κατανάλωση, αλλά επιδεχόμενο περαιτέρω μεταποίηση·

— το ημιλευκασμένο ρύζι (επίσης αποκαλούμενο ρύζι μερικώς καθαρισμένο): πρόκειται για το ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί μέρος του περικαρπίου. Είναι προϊόν ημιτελές, που πωλείται γενικώς προκειμένου να υποστεί περαιτέρω μεταποίηση και όχι να καταναλωθεί·

— το λευκασμένο ρύζι (επίσης αποκαλούμενο καθαρισμένο ρύζι): πρόκειται για το ρύζι που έχει υποστεί πλήρη μεταποίηση, ο φλοιός και το περικάρπιο του οποίου έχουν αφαιρεθεί εντελώς.

37 Η μεταποίηση του ρυζιού paddy σε λευκασμένο ρύζι μπορεί να γίνει σε ένα ή περισσότερα στάδια. Κατά συνέπεια, το ρύζι paddy, το αποφλοιωμένο ρύζι και το ημιλευκασμένο ρύζι μπορούν όλα να χρησιμοποιηθούν ως πρώτη ύλη από τους παραγωγούς λευκασμένου ρυζιού.

38 Η Κοινότητα παράγει μόνο λευκασμένο ρύζι, ενώ οι Ολλανδικές Αντίλλες παράγουν μόνο ημιλευκασμένο ρύζι. Το ημιλευκασμένο ρύζι που προέρχεται από τις Ολλανδικές Αντίλλες πρέπει επομένως να αποτελέσει αντικείμενο τελικής μεταποιήσεως προκειμένου να καταναλωθεί εντός της Κοινότητας.

39 Πολλές εταιρίες εγκατεστημένες στις Ολλανδικές Αντίλλες μεταποιούν εκεί το αποφλοιωμένο ρύζι, προερχόμενο από το Σουρινάμ και τη Γουιάνα, σε ημιλευκασμένο ρύζι.

40 Η επέμβαση αυτή αρκεί για να προσδώσει στο ρύζι την ιδιότητα προϊόντος καταγωγής ΥΧΕ, σύμφωνα με τους κανόνες του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως ΥΧΕ.

Η προσφυγή

41 Η Ολλανδική Κυβέρνηση ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει τον κανονισμό 304/97 και να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

42 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει πέντε λόγους ακυρώσεως, αντλούμενους, αντιστοίχως, από την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 2, της ιδίας αποφάσεως, την ύπαρξη καταχρήσεως εξουσίας, την παράβαση της διαδικασίας αναθεωρήσεως των μέτρων διασφαλίσεως που προβλέπεται στο παράρτημα IV της αποφάσεως ΥΧΕ και, τέλος, την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 253 ΕΚ).

43 Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή αβάσιμη και να καταδικάσει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.

44 Το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία και η Επιτροπή, ως παρεμβαίνοντες, ζητούν από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή και να καταδικάσει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ

Επί του πρώτου σκέλους

45 Με το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο εσφαλμένως έκρινε ότι το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ επιτρέπει τη λήψη μέτρων διασφαλίσεως για λόγους αφορώντες τις ποσότητες ή το ύψος των τιμών των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ που εισάγονται στην Κοινότητα.

46 Τονίζει ότι το άρθρο 132 της Συνθήκης θέτει ως σκοπό για τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν στις εμπορικές συναλλαγές τους με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της Συνθήκης. Υπό αυτές τις συνθήκες, ακόμη και το χαμηλό κόστος των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη λήψη μέτρων διασφαλίσεως, στα πλαίσια της σχέσεως ΥΧΕ-ΕΚ.

47 Ως προς την αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι η αύξηση των εμπορικών συναλλαγών με τις ΥΧΕ αποτελεί, βάσει του άρθρου 3, στοιχείο ρ', της Συνθήκης, έναν από τους σκοπούς του καθεστώτος ΥΧΕ, ο όγκος των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ δεν μπορεί να αποτελέσει αιτία λήψεως μέτρων διασφαλίσεως.

48 Η Ολλανδική Κυβέρνηση δέχεται ότι το Συμβούλιο μπορεί να λάβει μέτρα διασφαλίσεως, αλλά μόνο όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 134 της Συνθήκης.

49 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί, προκαταρκτικώς, η φύση της συνδέσεως που προβλέπει η Συνθήκη για τις ΥΧΕ. Η σύνδεση αυτή αποτελεί αντικείμενο ενός καθεστώτος που ορίζεται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης (άρθρα 131 έως 136), οπότε οι γενικές διατάξεις της Συνθήκης δεν έχουν εφαρμογή στις ΥΧΕ χωρίς ρητή μνεία (βλ. απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 1992, C-260/90, Leplat, Συλλογή 1992, σ. I-643, σκέψη 10).

50 Σύμφωνα με το άρθρο 131 της Συνθήκης, ο σκοπός της συνδέσεως είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των ΥΧΕ και η δημιουργία στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας στο σύνολό της.

51 Το άρθρο 132 της Συνθήκης προσδιορίζει τους σκοπούς της συνδέσεως, ορίζοντας ιδίως ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις, ενώ κάθε ΥΧΕ εφαρμόζει στις εμπορικές της συναλλαγές με τα κράτη μέλη και τις άλλες ΥΧΕ το καθεστώς που εφαρμόζει έναντι του ευρωπαϊκού κράτους με το οποίο διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.

52 Αυτό το καθεστώς συνδέσεως με τις ΥΧΕ είναι ευνοϊκό για τις εν λόγω χώρες και εδάφη, καθόσον αποβλέπει στη διευκόλυνση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεώς τους. Η ευνοϊκή αυτή στάση εκφράζεται, ειδικότερα, με την προβλεπόμενη άνευ δασμών εισαγωγή στην Κοινότητα των εμπορευμάτων καταγωγής ΥΧΕ (βλ. απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 1994, C-430/92, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-5197, σκέψη 22).

53 Πάντως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι το Συμβούλιο, όταν εκδίδει αποφάσεις βάσει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τις αρχές του τετάρτου μέρους της Συνθήκης, αλλά και τις άλλες αρχές του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των αρχών που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Φεβρουαρίου 1999, C-390/95 P, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής,

Συλλογή 1999, σ. I-769, σκέψη 37, και της 8ης Φεβρουαρίου 2000, C-17/98, Emesa Sugar, Συλλογή 2000, σ. I-675, σκέψη 38).

54 Εξάλλου, το συμπέρασμα αυτό συνάδει με τα άρθρα 3, στοιχείο ρ', και 131 της Συνθήκης που ορίζουν ότι η Κοινότητα προάγει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των ΥΧΕ, χωρίς εντούτοις η εν λόγω προώθηση να συνεπάγεται την υποχρέωση να ευνοούνται τα ΥΧΕ (προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 38).

55 Όταν προβαίνει στη στάθμιση των διαφόρων σκοπών της Συνθήκης, το Συμβούλιο, το οποίο έχει συναφώς ευρεία διακριτική ευχέρεια, ανάλογη προς τις πολιτικές ευθύνες που του αναθέτουν τα άρθρα της Συνθήκης, όπως το άρθρο 136, μπορεί να αποφασίσει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να περιορίσει ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που έχουν ήδη παραχωρηθεί στις ΥΧΕ (βλ., προαναφερθείσα απόφαση Emesa Sugar, σκέψη 39).

56 Συνεπώς, όταν εκτιμά ότι οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ προκαλούν ή μπορούν να προκαλέσουν, με το συνδυασμένο αποτέλεσμα των ποσοτήτων και του ύψους των τιμών τους, σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού, το Συμβούλιο μπορεί, κατά παρέκκλιση από την αρχή των άρθρων 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης και 101, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, να περιορίσει ορισμένα πλεονεκτήματα που έχουν ήδη παραχωρηθεί στις ΥΧΕ.

57 Το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι, σύμφωνα με το άρθρο 132 της Συνθήκης, τα πλεονεκτήματα που έχουν παραχωρηθεί στις ΥΧΕ στο πλαίσιο της σταδιακής πραγματώσεως της συνδέσεως δεν μπορούν να τεθούν σε κίνδυνο για λόγους αναγόμενους στις ποσότητες ή στο ύψος των τιμών των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ που εισάγονται στην Κοινότητα πρέπει να απορριφθεί.

58 Εξάλλου, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, η αρμοδιότητα του Συμβουλίου να λαμβάνει μέτρα διασφαλίσεως δεν ασκείται μόνο όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 134 της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, η εν λόγω διάταξη αφορά μόνο μία ειδική περίπτωση. Δεν σκοπεί να περιορίσει τη βάσει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης γενική αρμοδιότητα του Συμβουλίου να προσδιορίζει τους τρόπους εφαρμογής της συνδέσεως λαμβάνοντας υπόψη όλες τις αρχές της Συνθήκης (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 41).

59 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους

60 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι είναι προδήλως ανακριβής η διαπίστωση, ως έχει στο προοίμιο του κανονισμού 304/97, ότι το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ εισαγόταν σε τιμές τόσο χαμηλές και σε ποσότητες τόσο μεγάλες που προκαλούσε ή απειλούσε να προκαλέσει διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού. Κατά την εν λόγω κυβέρνηση, το Συμβούλιο δεν προέβη σε σύννομη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών που θα του επέτρεπαν να κρίνει αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ και αν, συνεπώς, ήταν πρόσφορη η λήψη μέτρων διασφαλίσεως.

61 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς την εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ (βλ, συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 48).

62 Ενόψει μιας τέτοιας ευχέρειας, εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή να περιοριστεί στον έλεγχο του αν η άσκηση της ευχέρειας αυτής πάσχει πρόδηλη πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας ή του αν ακόμα τα κοινοτικά όργανα υπερέβησαν προφανώς τα όρια της διακριτικής τους ευχέρειας (βλ., προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 48· βλ., επίσης, συναφώς, αποφάσεις της 17ης Ιανουαρίου 1985, 11/82, Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 207, σκέψη 40, και της 12ης Ιουλίου 2001, C-189/01, Jippes κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-5689, σκέψη 80).

63 Αυτός ο περιορισμός του ελέγχου του κοινοτικού δικαστή επιβάλλεται ιδιαιτέρως όταν, όπως εν προκειμένω, τα κοινοτικά όργανα υποχρεούνται να συμβιβάσουν διαστάμενα συμφέροντα και, συνεπώς, να προβούν, κατά τη λήψη των πολιτικής φύσεως αποφάσεων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους, σε επιλογή μεταξύ διαφόρων εναλλακτικών λύσεων (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση Emesa Sugar, σκέψη 53).

Επί των ποσοτήτων του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ που εισάγονται στην Κοινότητα

64 Η Ολλανδική Κυβέρνηση τονίζει ότι η κοινοτική παραγωγή ρυζιού indica κατά τις περιόδους εμπορίας 1992/93 έως 1996/97 δεν επαρκούσε για να καλύψει τις κοινοτικές ανάγκες και ότι αυτό το διαρθρωτικό έλλειμμα έπρεπε να καλυφθεί με εισαγωγές. Υπό αυτές τις συνθήκες, ο όγκος των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ δεν μπορούσε, σύμφωνα με την Ολλανδική Κυβέρνηση, ούτε να διαταράξει ούτε να απειλήσει με διαταραχή την κοινοτική αγορά ρυζιού.

65 Ισχυρίζεται, επιπλέον, ότι, κατά την περίοδο εφαρμογής των μέτρων διασφαλίσεως, οι εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής Ολλανδικών Αντιλλών ήταν σαφώς χαμηλότερες από το 1996, αλλά ότι, παρά τη σημαντική αυτή υποχώρηση, η τιμή του κοινοτικού ρυζιού indica εξακολούθησε να μειώνεται.

66 Εξάλλου, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι υπάρχουν κι άλλες αποδείξιμες αιτίες για τις διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού. Το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών στην Κοινότητα ρυζιού indica προερχόταν από τρίτες χώρες πλην των ΥΧΕ και, από την περίοδο εμπορίας 1995/96, οι εισαγωγές από αυτές τις χώρες αυξήθηκαν περαιτέρω.

67 Το Συμβούλιο και οι παρεμβαίνοντες ισχυρίζονται ότι, κατά τις περιόδους εμπορίας 1992/93 έως 1995/96, οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ τριπλασιάστηκαν. Η σημαντική αυτή αύξηση, σε συνδυασμό με το τεράστιο παραγωγικό δυναμικό των ΥΧΕ, υπήρξε καθοριστική για τη λήψη των μέτρων διασφαλίσεως, δεδομένου ιδίως ότι η απόφαση ΥΧΕ έδωσε τη δυνατότητα σε ορισμένους επιχειρηματίες να εισάγουν ρύζι καταγωγής Σουρινάμ και Γουιάνας στην Κοινότητα άνευ δασμών και φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος, καθόσον η πρώτη μεταποίηση εντός των Ολλανδικών Αντιλλών επιτρέπει να θεωρείται το εν λόγω ρύζι ως καταγόμενο από ΥΧΕ.

68 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση, πρώτον, ότι, όπως διαπίστωσε το Συμβούλιο βάσει στοιχείων της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Eurostat) σχετικών με τις περιόδους εμπορίας 1992/93 έως 1995/96, οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ αυξήθηκαν σημαντικά και ταχύτατα κατά τις περιόδους αυτές, διότι ανήλθαν, σε ποσότητα, από 77 000 τόνους το 1992/93 σε άνω των 212 000 τόνους το 1995/06 και, σε ποσοστό επί των συνολικών εισαγωγών ρυζιού, από 31 σε άνω του 40 %.

69 Η Ολλανδική Κυβέρνηση δέχθηκε, εξάλλου, ότι από την εφαρμογή της αποφάσεως ΥΧΕ, οι εισαγωγές ρυζιού indica καταγωγής ΥΧΕ αυξήθηκαν συνεχώς, μολονότι φρονεί ότι, δεδομένης της ανεπάρκειας στην κοινοτική παραγωγή ρυζιού indica για την ικανοποίηση των αναγκών της κοινοτικής καταναλώσεως, η εν λόγω αύξηση δεν μπορούσε να δικαιολογήσει τη λήψη μέτρων διασφαλίσεως.

70 Επιβάλλεται, δεύτερον, η διαπίστωση ότι, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, η Κοινότητα παρότρυνε τους ευρωπαίους παραγωγούς να εγκαταλείψουν την καλλιέργεια ρυζιού japonica υπέρ της καλλιέργειας ρυζιού indica, ώστε να επιτευχθεί η μετατροπή του τομέα της καλλιέργειας ρυζιού. Προς τούτο εκδόθηκε ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3878/87 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1987, σχετικά με την ενίσχυση στην παραγωγή για ορισμένες ποικιλίες ρυζιού (ΕΕ L 365, σ. 3), που τροποποιήθηκε πλειστάκις και αντικαταστάθηκε, από την περίοδο εμπορίας 1996/97, από τον κανονισμό (ΕΚ) 3072/95 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την κοινή οργάνωση αγοράς του ρυζιού (ΕΕ L 329, σ. 18). Ο κανονισμός 304/97 σκοπούσε ειδικώς, όπως προκύπτει από την όγδοη αιτιολογική του σκέψη, να περιορίσει τις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, για να μην τεθεί σε κίνδυνο αυτή η μετατροπή.

71 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Συμβούλιο νομίμως θεώρησε ότι ο εν λόγω προσανατολισμός της κοινής γεωργικής πολιτικής, τον οποίο δεν αμφισβήτησε η Ολλανδική Κυβέρνηση, θα ετίθετο σε κίνδυνο αν επιτρεπόταν στις ΥΧΕ να ικανοποιήσουν το σύνολο της κοινοτικής ζητήσεως ρυζιού indica.

72 Η Ολλανδική Κυβέρνηση, συνεπώς, δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο, θεωρώντας ότι οι εισαγωγές σε ρύζι καταγωγής ΥΧΕ είχαν αυξηθεί σημαντικά και ότι η αύξηση αυτή καθιστούσε αναγκαία τη θέσπιση δασμολογικής ποσοστώσεως για να διατηρηθούν οι εισαγωγές στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ σε επίπεδα συμβατά με την ισορροπία της κοινοτικής αγοράς, υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως.

Επί της τιμής του εισαγόμενου στην Κοινότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ

73 Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η διαπίστωση, στο προοίμιο του κανονισμού 304/97, ότι το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ διατίθεται στην κοινοτική αγορά σε τιμή χαμηλότερη από αυτήν του κοινοτικού ρυζιού, λαμβανομένου υπόψη του σταδίου μεταποιήσεως, είναι προδήλως εσφαλμένη.

74 Φρονεί ότι, δεδομένου ότι οι κοινοτικοί παραγωγοί δεν παράγουν ημιλευκασμένο ρύζι, είναι απαραίτητο, για να επιτραπεί η σύκριση των τιμών, να υπολογισθεί η τιμή ισοδυνάμου λευκασμένου ρυζιού για το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ. Ως προς την επιλογή της βάσεως συγκρίσεως για την τιμή ισοδυνάμου λευκασμένου ρυζιού, φρονεί ότι δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εισαγωγές ρυζιού paddy καταγωγής ΥΧΕ. Συγκεκριμένα, ενώ το κοινοτικό ρύζι που διατίθεται ως ρύζι paddy μεταποιείται απευθείας σε λευκασμένο ρύζι από τους αγοραστές, το ρύζι paddy καταγωγής ΥΧΕ υφίσταται μεταποίηση σε δύο στάδια: πρώτα, μεταποιείται σε ημιλευκασμένο ρύζι εντός των ΥΧΕ και ύστερα μεταποιείται σε λευκασμένο ρύζι εντός της Κοινότητας. Η τιμή ισοδυνάμου λευκασμένου ρυζιού του ρυζιού paddy καταγωγής ΥΧΕ ενσωματώνει, επομένως, ένα επιπλέον κόστος σε σχέση με την τιμή του κοινοτικού λευκασμένου ρυζιού, που αντιστοιχεί στο περιθώριο κέρδους του μεσολαβούντος μυλωνά.

75 Το Συμβούλιο παραπέμπει στα στοιχεία της Eurostat για να αποδείξει ότι η τιμή του ρυζιού indica σημείωσε αιφνίδια πτώση στην ιταλική και ισπανική αγορά από τον Οκτώβριο 1996, για να σταθεροποιηθεί σε επίπεδο σημαντικά χαμηλότερο της τιμής παρεμβάσεως.

76 Ως προς τη σύγκριση του κοινοτικού ρυζιού με το ρύζι εισαγωγής από τις ΥΧΕ, η Επιτροπή, η Ισπανική και Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι αυτή πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ομοιόμορφο, δηλαδή στο επίπεδο του ημιλευκασμένου ή του αποφλοιωμένου ρυζιού, διότι ο ανταγωνισμός μεταξύ ρυζιών διαφορετικής προελεύσεως γίνεται σ' αυτά τα επίπεδα μεταποιήσεως και όχι στο επίπεδο του λευκασμένου ρυζιού. Επομένως, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι η μεταποίηση ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ χρειάζεται ένα περαιτέρω στάδιο. Από οικονομικής απόψεως, το εν λόγω στάδιο δεν είναι οπωσδήποτε απαραίτητο, διότι το ημιλευκασμένο ρύζι καταγωγής ΥΧΕ υφίσταται από τη βιομηχανία ρυζιού της Κοινότητας το ίδιο είδος μεταποιήσεως με το αποφλοιωμένο κοινοτικό ρύζι (ή με αυτό των τρίτων χωρών).

77 Με την απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, Τ-480/93 και Τ-483/93, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-2305), το Πρωτοδικείο έκρινε, εξάλλου, ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως συγκρίνοντας τις τιμές στο στάδιο του ημιλευκασμένου ρυζιού.

78 Το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι το μέτρο διασφαλίσεως επιβαλλόταν δεδομένης της καταστάσεως στην κοινοτική αγορά ρυζιού indica, όπου επενεργούν δύο σωρευτικοί παράγοντες, ήτοι η αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ στην Κοινότητα και η μείωση των τιμών στην κοινοτική αγορά. Η παράλογη αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ επέφερε νέα αιφνίδια πτώση της τιμής του κοινοτικού ρυζιού indica το 1996, κάτω από την τιμή παρεμβάσεως, και απαιτούσε την επείγουσα πρωτοβουλία του Συμβουλίου με σκοπό την προστασία της συνοχής της κοινής γεωργικής πολιτικής.

79 Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι οι σημαντικές μειώσεις στην τιμή του κοινοτικού ρυζιού το φθινόπωρο του 1996 αποδείκνυαν επαρκώς την απειλή διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού.

80 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση, όπως παρατηρεί ο γενικός εισαγγελέας με την παράγραφο 97 των προτάσεών του, ότι οι αποκλίσεις μεταξύ των εκτιμήσεων της Ολλανδικής Κυβερνήσεως και αυτών του Συμβουλίου οφείλονται στις εκ διαμέτρου αντίθετες επιλογές τους ως προς το στάδιο μεταποιήσεως, κατά το οποίο πρέπει να συγκρίνονται οι τιμές των πρώτων υλών και να επιλέγονται οι μέθοδοι υπολογισμού των τιμών, ιδίως όσον αφορά τον συντελεστή μετατροπής που πρέπει να χρησιμοποιείται μεταξύ των διαφόρων επιπέδων μεταποιήσεως.

81 Εντούτοις, όπως μνημονεύεται στη σκέψη 38 της παρούσας αποφάσεως, το ρύζι που προέρχεται από τις Ολλανδικές Αντίλλες είναι ημιλευκασμένο ρύζι εξαγόμενο προς την Κοινότητα για να μεταποιηθεί εκεί σε λευκασμένο ρύζι. Ανταγωνίζεται, συνεπώς, μέσω των κοινοτικών παραγωγών λευκασμένου ρυζιού, το κοινοτικό ρύζι paddy.

82 Επομένως, όπως ισχυρίζονται η Επιτροπή, η Γαλλική και Ισπανική Κυβέρνηση, η σύγκριση των τιμών του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ με αυτές του κοινοτικού ρυζιού, στο στάδιο του ημιλευκασμένου ρυζιού, βάσει του προς τούτο υπολογισμού της τιμής

ισοδυνάμου ημιλευκασμένου ρυζιού, δεν είναι εσφαλμένη, διότι συντελείται ακριβώς κατά το στάδιο στο οποίο λειτουργεί ο ανταγωνισμός.

83 Τέλος, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η τιμή του ρυζιού indica στην ιταλική αγορά μειώθηκε από 364 ECU/τόνο τον Οκτώβριο 1996 σε 319 ECU/τόνο τον Δεκέμβριο 1996, δηλαδή τιμή κατά 30 ECU κατώτερη της τιμής παρεμβάσεως.

84 Δεδομένων αυτών των στοιχείων, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως διαπιστώνοντας, με το προοίμιο του κανονισμού 304/97, ότι το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ διετίθετο στην κοινοτική αγορά σε τιμή χαμηλότερη αυτής στην οποία μπορούσε να διατεθεί το κοινοτικό ρύζι, λαμβανομένου υπόψη του οικείου σταδίου μεταποιήσεως.

Επί της υπάρξεως αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της εισαγωγής ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και των διαταραχών στην κοινοτική αγορά

85 Ως προς τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της εισαγωγής ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και των διαταραχών στην κοινοτική αγορά, τέλος, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε την ύπαρξη τέτοιου συνδέσμου. Οι τιμές στην παγκόσμια αγορά είναι αισθητά χαμηλότερες από τις τιμές του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και, στο πλαίσιο αυτό, η άνευ δασμών εισαγωγή ρυζιού από τρίτες χώρες (ιδίως τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και την Αίγυπτο) επηρέασε σημαντικά την κοινοτική αγορά ρυζιού.

86 Απαντώντας, το Συμβούλιο και οι παρεμβαίνοντες υπογραμμίζουν ότι, στον τομέα της εφαρμογής του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, το Συμβούλιο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια και ότι, εν προκειμένω, κατέληξε δικαιολογημένα στο συμπέ-

ρασμα ότι οι οικείες εισαγωγές, με το συνδυασμένο αποτέλεσμα των εισαγομένων ποσοτήτων και του επιπέδου των τιμών, διατάρασσαν την κοινοτική αγορά ρυζιού.

87 Αναφερόμενοι στην προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, παρατηρούν ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, βάσει της σημαντικής μειώσεως της τιμής του κοινοτικού ρυζιού συνάδουσας με τη σημαντική αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, η Επιτροπή δικαιολογημένα διαπίστωσε ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ. Συνεπώς, φρονούν ότι, προκειμένου να θεσπιστούν μέτρα διασφαλίσεως, αρκεί η ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων που να επιτρέπουν τη σκέψη ότι οι εισαγωγές από τις ΥΧΕ δημιουργούν ή δύνανται να δημιουργήσουν διαταραχές εντός της Κοινότητας.

88 Προκαταρκτικώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η Επιτροπή μπορεί, βάσει του άρθρου 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα διασφαλίσεως είτε αν η εφαρμογή της αποφάσεως ΥΧΕ προκαλεί σοβαρές διαταραχές σε τομέα οικονομικής δραστηριότητας της Κοινότητας ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών ή θέτει σε κίνδυνο την εξωτερική οικονομική τους σταθερότητα, είτε αν ανακύπτουν δυσκολίες, οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν επιδείνωση σε τομέα δραστηριοτήτων της Κοινότητας ή περιφέρειας αυτής.

89 Ως προς το επιχείρημα, αφενός, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι ο κίνδυνος διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού δεν μπορεί να αποδοθεί στις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, αλλά στις δασμολογικές ποσοστώσεις που ανοίχθηκαν βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1522/96 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1996, για το άνοιγμα και τον τρόπο διαχείρισης ορισμένων δασμολογικών ποσοστώσεων εισαγωγής ρυζιού και θραυσμάτων ρυζιού (ΕΕ L 190, σ. 1), επιβάλλεται η διευκρίνιση ότι, όταν το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 304/97, ο κανονισμός 1522/96, που επιτρέπει την άνευ δασμών εισαγωγή στην Κοινότητα ρυζιού indica προελεύσεως τρίτων χωρών, δεν ετύγχανε, κατά μεγάλο μέρος, εφαρμογής. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει η Επιτροπή με τις παρατηρήσεις της, οι ποσότητες της ποσοστώσεως ΠΟΕ που ο κανονισμός 1522/96 χορηγούσε στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι οποίες αποτελούν, ως προς το λευκασμένο ή ημιλευκασμένο ρύζι, πάνω από το μισό της

συνολικής ποσοστώσεως που ανοίχθηκε με τον εν λόγω κανονισμό, δεν είχαν ακόμη ελευθερωθεί, λόγω ελλείψεως συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες ως προς τον τρόπο εξαγωγής.

90 Αφετέρου, ακόμη και αν οι εισαγωγές ρυζιού προελεύσεως τρίτων χωρών επηρέαζαν την κοινοτική αγορά ρυζιού, παρά ταύτα το Συμβούλιο μπορούσε ευλόγως να κρίνει, ενόψει των στοιχείων σχετικών με την αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ και την τιμή του εν λόγω ρυζιού, ότι υπήρχε σύνδεσμος μεταξύ των εν λόγω εισαγωγών και των διαταραχών ή της απειλής διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού.

91 Η σημαντική μείωση της τιμής του κοινοτικού ρυζιού με τη σημαντική αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ αποτελούσαν, πράγματι, σοβαρές ενδείξεις ότι οι εν λόγω εισαγωγές δημιουργούσαν ή μπορούσαν να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στην κοινοτική αγορά ρυζιού.

92 Δεδομένης της ευρείας διακριτικής ευχέρειας που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα ως προς την εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η εν λόγω διακριτική ευχέρεια δεν περιορίζεται αποκλειστικά στη φύση και το περιεχόμενο των διατάξεων που πρέπει να θεσπιστούν, αλλά, σε ορισμένο βαθμό, και στη διάγνωση βασικών στοιχείων (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-150/94, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-7235, σκέψη 55, και της 6ης Ιουλίου 2000, C-289/97, Eridania, Συλλογή 2000, σ. I-5409, σκέψη 48), δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο προέβη σε προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση των στοιχείων που διέθετε κατά την έκδοση του κανονισμού 304/97.

93 Το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως είναι, συνεπώς, αβάσιμο.

94 Επομένως, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από την παράβαση του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ

95 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, που διαιρείται σε τέσσερα σκέλη, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο παρέβη το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ.

Επί του πρώτου σκέλους

96 Με το πρώτο σκέλος αυτού του λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 304/97 αντιβαίνει στο άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, διότι παραβιάζει τη σειρά προτιμήσεως κράτη μέλη/ΥΧΕ/κράτη ΑΚΕ/τρίτες χώρες. Ο εν λόγω κανονισμός έθεσε τις ΥΧΕ σε δυσμενέστερη θέση από τα κράτη ΑΚΕ και τις τρίτες χώρες, επιτρέποντας σ' αυτά να εξάγουν προς την Κοινότητα μεγαλύτερη ποσότητα ρυζιού από αυτή που επιτρεπόταν για τις ΥΧΕ.

97 Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, ενώ το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 304/97 περιόρισε την ποσότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ που μπορούσε να εισαχθεί στην Κοινότητα άνευ δασμών κατά την οικεία περίοδο σε 44 728 τόνους ισοδυνάμου αποφλοιωμένου ρυζιού, ο κανονισμός 1522/96 επέτρεψε, κατά την ίδια περίοδο, την άνευ δασμών εισαγωγή από τρίτες χώρες 69 488 τόνων ισοδυνάμου αποφλοιωμένου ρυζιού. Η Ολλανδική Κυβέρνηση, επομένως, υποστηρίζει ότι η ποσότητα ρυζιού καταγωγής ορισμένων τρίτων χωρών που μπορούσε να εισαχθεί άνευ δασμών βάσει

του κανονισμού 1522/96 ήταν, από μόνη της, μεγαλύτερη από την ποσότητα ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ που μπορούσε να εισαχθεί σύμφωνα με τον κανονισμό 304/97.

98 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή αντιτείνουν ότι η σύγκριση στην οποία προβαίνει η Ολλανδική Κυβέρνηση στηρίζεται σε εσφαλμένη βάση. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ποσόστωση που προβλέπει ο κανονισμός 1522/96 συνίσταται σε 63 000 τόνους λευκασμένου ή ημιλευκασμένου ρυζιού ετησίως, δηλαδή 91 000 τόνους ισοδυνάμου αποφλοιωμένου ρυζιού. Αντίθετα, η ποσόστωση που προβλέπει ο κανονισμός 304/97 ορίστηκε σε 44 728 τόνους ισοδυνάμου αποφλοιωμένου ρυζιού για τους τέσσερις πρώτους μήνες του 1997. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις στατιστικές της Eurostat, το 26,195 % των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ στην Κοινότητα λαμβάνει χώρα κατά τους τέσσερις πρώτους μήνες κάθε έτους, η θεωρητική ποσόστωση ΥΧΕ μπορεί να υπολογιστεί για ολόκληρο το έτος σε περίπου 170 750 τόνους, δηλαδή στο τριπλάσιο σχεδόν της προβλεπομένης από τον κανονισμό 1522/96 ποσοστώσεως.

99 Η Επιτροπή και η Ισπανική Κυβέρνηση ισχυρίζονται ότι, δεδομένων των στοιχείων που προσκόμισε το Συμβούλιο κατά τη διαδικασία, οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, αντί να μειονεκτούν σε σχέση με τις εισαγωγές από τρίτες χώρες, ευνοούνται αναμφισβήτητα.

100 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 61 έως 63 της παρούσας αποφάσεως, εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή να περιοριστεί στον έλεγχο του αν το Συμβούλιο, το οποίο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια, υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως εκδίδοντας τον κανονισμό 304/97.

101 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι η εφαρμογή των κανονισμών 304/97 και 1522/96 ευνόησε τα κράτη ΑΚΕ και τις τρίτες χώρες σε σχέση με τις ΥΧΕ.

102 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 89 της παρούσας αποφάσεως, όταν το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 304/97, ο κανονισμός 1522/96, που επιτρέπει την άνευ δασμών εισαγωγή στην Κοινότητα ρυζιού indica προελεύσεως τρίτων χωρών, δεν ετύγχανε, κατά μεγάλο μέρος, εφαρμογής.

103 Εξάλλου, προκύπτει ότι η προβλεπόμενη από τον κανονισμό 304/97 ποσόστωση, των 44 728 τόνων για τέσσερις μήνες, δεν είναι προδήλως δυσμενής για τις ΥΧΕ σε σχέση με την προβλεπομένη από τον κανονισμό 1522/96, των 91 000 τόνων για ένα έτος.

104 Δεδομένων των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο κανονισμός 304/97 δεν έθεσε τις χώρες ΑΚΕ και τις τρίτες χώρες σε θέση εμφανώς ανταγωνιστικότερη από αυτήν των ΥΧΕ.

105 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους

106 Με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο, στο πλαίσιο της εκδόσεως του κανονισμού 304/97, δεν ερεύνησε τις συνέπειες του εν λόγω κανονισμού για την οικονομία των Ολλανδικών Αντιλλών.

107 Κατά το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, κάθε μέτρο διασφαλίσεως πρέπει να πληροί την προϋπόθεση της δημιουργίας των ελαχίστων διαταραχών στη λειτουργία της συνδέσεως και της Κοινότητας, υποχρεώνοντας τα

κοινοτικά όργανα να ενημερώνονται για τις συνέπειες των σκοπούμενων μέτρων. Εντούτοις, κατά την έκδοση του κανονισμού 21/97, η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε για τις επιπτώσεις που η απόφασή της μπορούσε να έχει στην οικονομία των οικείων ΥΧΕ, καθώς και στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ούτε το Συμβούλιο έλαβε υπόψη του τις εν λόγω επιπτώσεις κατά την κατάρτιση του κανονισμού 304/97.

108 Η Ολλανδική Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι, αν και η Επιτροπή οργάνωσε μια συνάντηση συνεργασίας με τις ΥΧΕ, στις 18 Δεκεμβρίου 1996, αυτή έλαβε χώρα μετά τη σύνοδο, στις 13 Δεκεμβρίου 1996, της επιτροπής του άρθρου 1, παράγραφος 2, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, απαρτιζομένης από εκπροσώπους των κρατών μελών και προεδρευομένης από εκπρόσωπο της Επιτροπής και ότι η Επιτροπή είχε ήδη εμπεδωμένη γνώμη ως προς τη λήψη των μέτρων διασφαλίσεως. Επιπλέον, η προθεσμία εντός της οποίας συγκλήθηκε η εν λόγω συνάντηση συνεργασίας δεν επέτρεψε στις ΥΧΕ να συλλέξουν τις απαραίτητες πληροφορίες για να εκτιμήσουν τις συνέπειες των σκοπούμενων μέτρων διασφαλίσεως.

109 Η Ολλανδική Κυβέρνηση καταλήγει ότι η Επιτροπή και το Συμβούλιο δεν τήρησαν τις υποχρεώσεις που υπείχαν από το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ.

110 Το Συμβούλιο απαντά ότι, από της υποθέσεως που οδήγησε στην προαναφερθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, είναι κάλλιστα ενήμερο για την κατάσταση της βιομηχανίας μεταποιήσεως ρυζιού στις Ολλανδικές Αντίλλες και στην Αρούμπα.

111 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι μπορεί και οφείλει, στο πλαίσιο της θεσμικής ισορροπίας, να στηρίζεται στα μέτρα διασφαλίσεως που έλαβε η Επιτροπή, τα οποία αποτελούν τη βάση της πράξεώς του και στη διαμόρφωση της οποίας σημαντικό

ρόλο παίζουν οι προπαρασκευαστικές εργασίες της Επιτροπής, καθώς και η αρμοδιότητα των κρατών μελών. Επισημαίνει ότι η διαδικασία του άρθρου 1, παράγραφοι 5 και 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ είναι ένα είδος δευτεροβάθμιας διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας το Συμβούλιο δεν μπορεί ούτε οφείλει να επαναλαμβάνει κάθε εργασία περί της επαληθεύσεως του βασίμου του κανονισμού της Επιτροπής, αλλά μπορεί ενδεχομένως να περιορίζεται στην εξέταση των σημείων στα οποία παραπέμπουν τα κράτη μέλη.

112 Επιβάλλεται, καταρχάς, η διαπίστωση ότι, όσον αφορά τη συνάντηση συνεργασίας της 18ης Δεκεμβρίου 1996, ναι μεν είναι αληθές ότι η Επιτροπή είχε ήδη, πριν από τη σύγκληση της συναντήσεως, γνωστοποιήσει στην Ολλανδική Κυβέρνηση την πρόθεσή της να λάβει μέτρα διασφαλίσεως, πλην όμως η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν προσκομίζει κανένα στοιχείο αποδεικνύον ότι η απόφαση της Επιτροπής ως προς τη λήψη των μέτρων διασφαλίσεως ήταν προειλημμένη και ότι η εν λόγω συνάντηση ήταν απλώς τυπική.

113 Εξάλλου, από τα στοιχεία που προσκόμισαν οι διάδικοι δεν προκύπτει ότι το Συμβούλιο παρέβη την υποχρέωση να ερευνήσει τις συνέπειες των μέτρων διασφαλίσεως για την οικονομία των Ολλανδικών Αντιλλών πριν εκδώσει τον κανονισμό 304/97. Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση, όπως έπραξε και το Συμβούλιο, ότι όταν ένα κράτος μέλος παραπέμψει, βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 5, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, στο Συμβούλιο απόφαση της Επιτροπής λαμβάνουσα μέτρα διασφαλίσεως, το Συμβούλιο δεν υποχρεούται να προβεί σε εντελώς αυτοτελή έρευνα πριν αποφασίσει βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, αλλά μπορεί νομίμως να λάβει υπόψη τα στοιχεία βάσει των οποίων η Επιτροπή αποφάσισε να λάβει την απόφασή της.

114 Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται επίσης ότι με τους κανονισμούς 21/97 και 304/97, περί θεσπίσεως μέτρα διασφαλίσεως, αγνοήθηκε παντελώς η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων, οι οποίες, κατά τη λήψη των εν λόγω μέτρων, είχαν φορτία με ρύζι καθ' οδόν προς την Κοινότητα.

115 Όσον αφορά την παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, κατά πάγια νομολογία, δεν δικαιολογούνται οι επιχειρηματίες να τρέφουν εμπιστοσύνη στη διατήρηση μιας υφιστάμενης καταστάσεως, η οποία μπορεί να μεταβληθεί με αποφάσεις που τα κοινοτικά όργανα εκδίδουν εντός των ορίων της διακριτικής τους ευχέρειας (βλ. απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-284/94, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-7309, σκέψη 43).

116 Βέβαια, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι τα κοινοτικά όργανα δεν μπορούν, χωρίς να παραβιάσουν την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, να θεσπίσουν μέτρα που στερούν από επιχειρηματία νόμιμα δικαιώματα, παρά μόνο για λόγους υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος (βλ., συναφώς, απόφαση της 26ης Ιουνίου 1990, C-152/88, Sofrimport κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2477, σκέψεις 26 και 27).

117 Ωστόσο, όπως επισημαίνει ο γενικός εισαγγελέας με την παράγραφο 52 των προτάσεών του, οι συμβάσεις παραδόσεως ρυζιού σε αγοραστές εγκατεστημένους στην Κοινότητα, στις οποίες αναφέρεται η Ολλανδική Κυβέρνηση, συνάφθηκαν αφού η Επιτροπή ανακοίνωσε στην Ολλανδική Κυβέρνηση την πρόθεσή της να θεσπίσει τα επίδικα μέτρα και ενώ ο ενδιαφερόμενος εισαγωγέας, η εταιρία Antillean Rice Mills NV, γνώριζε την εν λόγω πρόθεση της Επιτροπής και μπορούσε κάλλιστα να είχε αποκτήσει τα πιστοποιητικά εισαγωγής πριν τη θέση σε ισχύ των εν λόγω μέτρων.

118 Επιβάλλεται, συνεπώς, η διαπίστωση ότι το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμο.

Επί του τρίτου και του τετάρτου σκέλους

119 Με το τρίτο και το τέταρτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, κατά την έκδοση του κανονισμού 304/97,

παραβιάστηκε η αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ.

120 Πρώτον, η Ολλανδική Κυβέρνηση τονίζει ότι, κατά το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 της ίδιας διατάξεως δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που ανακύπτουν.

121 Όμως, με τον κανονισμό 304/97 δεν τηρήθηκε η απαίτηση αυτή. Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, μέτρο διασφαλίσεως προβλέπον κατώτατη τιμή θα ήταν εξίσου πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και θα ήταν λιγότερο επαχθές για τις οικείες ΥΧΕ και επιχειρήσεις, διότι δεν θα συνεπαγόταν την πλήρη παύση των εξαγωγών ρυζιού προς την Κοινότητα.

122 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν μια διάταξη του κοινοτικού δικαίου συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει να εξακριβωθεί αν τα μέσα που χρησιμοποιεί η διάταξη αυτή είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και αν βαίνουν πέραν του αναγκαίου για την επίτευξη του μέτρου (αποφάσεις της 13ης Μαΐου 1997, C-233/94, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1997, σ. I-2405, σκέψη 54· της 14ης Ιουλίου 1998, C-284/95, Safety Hi-Tech, Συλλογή 1998, σ. I-4301, σκέψη 57, και προαναφερθείσα απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 52).

123 Από τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 304/97 προκύπτει ότι το Συμβούλιο έκρινε ότι η θέσπιση δασμολογικής ποσοστώσεως θα επέτρεπε την πρόσβαση του ρυζιού των ΥΧΕ στην κοινοτική αγορά εντός ορίων που δεν έθιγαν την ισορροπία της, διατηρώντας, παραλλήλως, στο μέτρο του δυνατού, και την προτιμησιακή μεταχείριση γι' αυτό το προϊόν με τρόπο συνάδοντα προς τους στόχους της αποφάσεως ΥΧΕ.

124 Ο κανονισμός 304/97 αποσκοπούσε απλώς να περιορίσει τις άνευ δασμών εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ. Δεν είχε ως αντικείμενο ούτε ως αποτέλεσμα την απαγόρευση των εισαγωγών του εν λόγω προϊόντος. Οι Ολλανδικές Αντίλλες μπορούσαν να συνεχίσουν να εξάγουν, καθ' υπέρβαση της δασμολογικής ποσοστώσεως για το ρύζι indica καταγωγής ΥΧΕ, πρόσθετες ποσότητες καταβάλλοντας τους απαιτητούς δασμούς.

125 Τα μέτρα διασφαλίσεως που ελήφθησαν βάσει του κανονισμού 304/97, τα οποία περιόρισαν μόνον εξαιρετικώς, μερικώς και προσωρινώς την ελεύθερη εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ εντός της Κοινότητας, ήταν συνεπώς κατάλληλα για τον σκοπό που επιδίωκαν τα κοινοτικά όργανα, όπως αυτός προκύπτει από τον εν λόγω κανονισμό και από την απόφαση ΥΧΕ.

126 Ως προς το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι η θέσπιση κατώτατης τιμής θα επέφερε λιγότερες διαταραχές στην οικονομία των ΥΧΕ και θα ήταν εξίσου αποτελεσματική για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι ο κοινοτικός δικαστής, μολονότι μεριμνά για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των ΥΧΕ, δεν μπορεί, χωρίς τον κίνδυνο να απειλήσει την ευρεία διακριτική ευχέρεια του Συμβουλίου, να υποκαταστήσει το Συμβούλιο στην επιλογή του πλέον πρόσφορου μέτρου για την πρόληψη των διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού, εφόσον δεν αποδεικνύεται ότι τα ειλημμένα μέτρα ήταν προδήλως απρόσφορα για την πραγματοποίηση του επιδιωκομένου σκοπού (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερμανίας κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 94, και προαναφερθείσα απόφαση Jippes κ.λπ., σκέψη 83).

127 Όμως, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο έλαβε προδήλως απρόσφορα μέτρα ή προέβη σε προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση των στοιχείων που διέθετε κατά την έκδοση του κανονισμού 304/97.

128 Συγκεκριμένα, δεδομένων των περιορισμένων συνεπειών της θεσπίσεως δασμολογικής ποσοστώσεως για τέσσερις μόνο μήνες σχετικά με την εισαγωγή ρυζιού

καταγωγής ΥΧΕ, το Συμβούλιο αποφάσισε ευλόγως, στο πλαίσιο της συμφιλιώσεως των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής και της συνδέσεως των ΥΧΕ με την Κοινότητα, ότι ο κανονισμός 304/97 ήταν πρόσφορος για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού και ότι δεν υπερέβαινε τα απαραίτητα μέσα για την επίτευξή του.

129 Δεύτερον, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ παραβιάστηκε, διότι το ποσό της εγγυήσεως που ζητείται από τους Αντιλλέζους εισαγωγείς βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 4, του κανονισμού 304/97 καθιστά ανεφάρμοστο τον κανονισμό (ΕΚ) 1162/95 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 1995, περί ειδικών λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα των σιτηρών και του ρυζιού (ΕΕ L 117, σ. 2). Το ποσό της εγγυήσεως για τις εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ — το οποίο ισούται προς τους δασμούς που πλήττουν τις τρίτες χώρες — είναι δυσανάλογο προς τον σκοπό που επιδιώκει η απόφαση ΥΧΕ.

130 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι ο κανονισμός 304/97 θέσπισε δασμολογική ποσόστωση ύψους 36 728 τόνων για το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ πλην του Montserrat και των νήσων Turcs και Caicos, και ότι ήταν επόμενο ότι η εν λόγω ποσόστωση θα ενδιέφερε πολύ τους εξαγωγείς.

131 Όπως ορθώς παρατήρησε η Επιτροπή, έπρεπε, μέσω ενός υψηλού ποσού εγγυήσεως, να αποτραπούν οι επιχειρηματίες από το να ζητήσουν πιστοποιητικά εισαγωγής και να μην τα χρησιμοποιήσουν αργότερα, ζημιώνοντας έτσι τους άλλους επιχειρηματίες που θα είχαν πράγματι την πρόθεση να εισάγουν ρύζι καταγωγής ΥΧΕ, αλλά που δεν θα είχαν μπορέσει να αποκτήσουν αρκετά πιστοποιητικά εισαγωγής.

132 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, αυτού του είδους η εγγύηση δεν στερεί από τις επιχειρήσεις που πραγματικά το επιθυμούν τη δυνατότητα να

εξάγουν ρύζι προς την Κοινότητα. Συγκεκριμένα, μολονότι το ποσό της εγγυήσεως πρέπει βέβαια να καταβληθεί προκειμένου να χορηγηθούν πιστοποιητικά εισαγωγής, το εν λόγω ποσό επιστρέφεται στην επιχείρηση εφόσον πραγματοποιηθεί η εισαγωγή.

133 Συνεπώς, το τρίτο και το τέταρτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθούν.

134 Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από την ύπαρξη καταχρήσεως εξουσίας

135 Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο χρησιμοποίησε την εξουσία που του παρέχει το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ για σκοπό άλλον από αυτόν για τον οποίον μπορεί αυτή να χρησιμοποιηθεί.

136 Υποστηρίζει ότι η Κοινότητα πάντα επιθυμούσε να αντιταχθεί στην ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών με τις ΥΧΕ, που συνεπάγεται η απόφαση ΥΧΕ, και ότι τα μέτρα διασφαλίσεως κατά του ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ εξυπηρετούν αυτόν τον σκοπό. Όμως, τα μέτρα διασφαλίσεως δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν γι' αυτόν τον σκοπό. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο έπρεπε μάλλον να είχαν τροποποιήσει την απόφαση ΥΧΕ, σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία, που απαιτεί την ομοφωνία στο Συμβούλιο. Προστρέχοντας στη μέθοδο του μέτρου διασφαλίσεως, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καταχράστηκαν την εξουσία που τους παρέχει το άρθρο 109, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ.

137 Όπως επανειλημμένως έχει κρίνει το Δικαστήριο, μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνο όταν εμφανίζεται, βάσει αντικειμενικών, λυσιτελών και συνεκτικών ενδείξεων, ότι εκδόθηκε με αποκλειστικούς ή, τουλάχιστον, πρωταρχικούς σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς που επικαλείται το καθού όργανο ή με σκοπό την καταστρατήγηση μιας διαδικασίας που προβλέπει ειδικά η Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (βλ. αποφάσεις της 21ης Ιουνίου 1984, 69/83, Lux κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1984, σ. 2447, σκέψη 30, της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 24, της 13ης Ιουλίου 1995, C-156/93, Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-2019, σκέψη 31, και της 14ης Μαΐου 1998, C-48/96 P, Windpark Groothusen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2873, σκέψη 52).

138 Ως προς τους σκοπούς που επιδίωκε το Συμβούλιο κατά την έκδοση του κανονισμού 304/97, τίποτε στη δικογραφία δεν επιτρέπει τη διαπίστωση ότι, όπως ισχυρίζεται η Ολλανδική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο επιδίωκε σκοπό άλλον από αυτόν της αντιμετωπίσεως των διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού ή της αποφυγής διαταραχών σοβαρότερων από τις ήδη υπάρχουσες.

139 Ως προς το γεγονός ότι το Συμβούλιο κατέφυγε, προκειμένου να αποφασίσει τα μέτρα διασφαλίσεως, στον μηχανισμό του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ, αντί να τροποιήσει την ίδια απόφαση, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι ο μηχανισμός του εν λόγω άρθρου αποσκοπεί ακριβώς στο να παρέχει τη δυνατότητα στο Συμβούλιο να τερματίζει ή να προλαμβάνει σοβαρές διαταραχές σε τομέα οικονομικής δραστηριότητας της Κοινότητας. Τίποτε δεν επιβάλλει στο Συμβούλιο να καταφύγει σε άλλον μηχανισμό για το λόγο ότι τα σκοπούμενα μέτρα διασφαλίσεως περιορίζουν ουσιαστικά τις εισαγωγές. Στο Συμβούλιο εναπόκειται μόνο, σύμφωνα με το άρθρο 109, παράγραφος 2, της αποφάσεως ΥΧΕ, να επαγρυπνά ώστε τα εν λόγω μέτρα να δημιουργούν τις ελάχιστες διαταραχές στη λειτουργία της συνδέσεως και της Κοινότητας και να μην υπερβαίνουν τα απολύτως αναγκαία όρια για την αντιμετώπιση των εν λόγω διαταραχών.

140 Ο τρίτος λόγος ακυρώσεως της Ολλανδικής Κυβερνήσεως πρέπει συνεπώς να απορριφθεί.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από την παράβαση της διαδικασίας αναθεωρήσεως των μέτρων διασφαλίσεως του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ

141 Η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Συμβούλιο έκανε προδήλως εσφαλμένη χρήση της εξουσίας που του παρέχει το άρθρο 1, παράγραφος 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ. Με την έκδοση του κανονισμού 304/97, το Συμβούλιο έλαβε νέα απόφαση αντικαθιστώσα τα μέτρα διασφαλίσεως που είχε λάβει η Επιτροπή. Εντούτοις, δεν εξέτασε το ίδιο αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 109, αλλά βασίστηκε στις διαπιστώσεις της Επιτροπής.

142 Η Ολλανδική Κυβέρνηση ισχυρίζεται έτσι ότι το Συμβούλιο ουδόλως εξέτασε ποιες ποσότητες ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ εισάγονταν στην Κοινότητα, ποιο ήταν το ύψος των τιμών του εν λόγω ρυζιού ή ποιες ήταν οι σοβαρές διαταραχές, ή ο κίνδυνος τέτοιων διαταραχών, για την κοινοτική αγορά ρυζιού. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν προσκόμισε στοιχεία στο Συμβούλιο που να του επιτρέπουν να ελέγξει την ακρίβεια των συμπερασμάτων της Επιτροπής.

143 Δεύτερον, η Ολλανδική Κυβέρνηση φρονεί ότι τα μέτρα διασφαλίσεως του κανονισμού 304/97 ελήφθησαν κατά παράβαση του άρθρου 1, παράγραφος 4, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ. Η εν λόγω διάταξη διευκρινίζει ότι η απόφαση που λαμβάνει η Επιτροπή βάσει του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ είναι αμέσως εφαρμοστέα, δεν αναφέρει, όμως, τίποτε περί αναδρομικότητας. Εντούτοις, ο κανονισμός 21/97, καίτοι τέθηκε σε ισχύ στις 9 Ιανουαρίου 1997, ημερομηνία δημοσιεύσεώς του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, βάσει του άρθρου του 7, πρώτο εδάφιο, είχε εφαρμογή από 1ης Ιανουαρίου έως 30 Απριλίου 1997, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου. Είχε συνεπώς αναδρομική ισχύ. Αυτή η παράβαση του άρθρου 1, παράγραφος 4, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ δεν επανορθώθηκε με τον κανονισμό 304/97.

144 Όσον αφορά, αφενός, την επίκριση της Ολλανδικής Κυβερνήσεως για την έρευνα στην οποία προέβη το Συμβούλιο πριν την έκδοση του κανονισμού 304/97, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφοι 5 και 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, κάθε κράτος μέλος μπορεί να παραπέμψει στο Συμβούλιο την απόφαση της Επιτροπής περί λήψεως των κατάλληλων μέτρων για την εφαρμογή του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ και το Συμβούλιο μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός της αυτόθι οριζομένης προθεσμίας.

145 Όταν το Συμβούλιο αποφασίζει να λάβει νέα απόφαση, αυτή πρέπει να εννοείται ως εντασσόμενη στο πλαίσιο της γενικής διαδικασίας στην οποία έδρασε ήδη η Επιτροπή.

146 Όπως τονίστηκε με την σκέψη 113 της παρούσας αποφάσεως, οι εν λόγω διατάξεις της αποφάσεως ΥΧΕ δεν απαιτούν από το Συμβούλιο να πραγματοποιεί εντελώς αυτοτελή έρευνα πριν λάβει την απόφασή του βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 7, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ.

147 Λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της επανεξετάσεως στην οποία προβαίνει το Συμβούλιο σ' αυτό το πλαίσιο, καθώς και το γεγονός ότι το μέτρο διασφαλίσεως πρέπει να λαμβάνεται σύντομα, είναι απολύτως λογικό και νόμιμο ότι το Συμβούλιο έλαβε υπόψη τα στοιχεία βάσει των οποίων η Επιτροπή είχε αποφασίσει να εκδώσει τον κανονισμό 21/97.

148 Επιπλέον, όπως προκύπτει από τη σκέψη 61 της παρούσας αποφάσεως, το Συμβούλιο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια στον τομέα της εφαρμογής του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ. Υπό τις συνθήκες αυτές, εναπόκειται στο προσφεύγον να αποδείξει ότι η άσκηση αυτής της εξουσίας από το Συμβούλιο πάσχει πρόδηλη πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας ή ότι το Συμβούλιο υπερέβη προδήλως τα όρια της διακριτικής του ευχέρειας.

149 Η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι αυτό συμβαίνει εν προκειμένω.

150 Ως προς την παράβαση του άρθρου 1, παράγραφος 4, του παραρτήματος IV της αποφάσεως ΥΧΕ, επιβάλλεται καταρχάς η διαπίστωση ότι η εν λόγω διάταξη, κατά την οποία η θεσπίζουσα μέτρα διασφαλίσεως απόφαση της Επιτροπής είναι αμέσως εφαρμοστέα, δεν μπορεί να ερμηνεύεται ως απαγορεύουσα τη λήψη αναδρομικών μέτρων. Αποτελεί μόνο εφαρμογή της δυνατότητας, που προσφέρει το άρθρο 191 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 254 ΕΚ), να ορίζεται ημερομηνία για τη θέση σε ισχύ κανονισμού άλλη από την οριζόμενη στο εν λόγω άρθρο.

151 Γεγονός παραμένει ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου δεν επιτρέπει, κατά κανόνα, σε κοινοτική πράξη να έχει ως χρονικό σημείο αφετηρίας ημερομηνία προγενέστερη της δημοσιεύσεώς της. Μπορεί, εντούτοις, να συμβαίνει το αντίθετο, κατ' εξαίρεση, οσάκις το απαιτεί ο προς επίτευξη σκοπός και τηρείται δεόντως η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων (βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 1979, 98/78, Racke, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 57, σκέψη 20· απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 1979, 99/78, Decker, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 81, σκέψη 8· της 16ης Φεβρουαρίου 1982, 258/80, Rumi κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 487, σκέψη 11, και της 9ης Ιανουαρίου 1990, C-337/88, SAFA, Συλλογή 1990, σ. Ι-1, σκέψη 13).

152 Συναφώς, το άρθρο 1, παράγραφος 4, του κανονισμού 21/97 ορίζει στην ουσία ότι οι αιτήσεις για την έκδοση πιστοποιητικών εισαγωγής, οι οποίες κατατέθηκαν από τις 4 Ιανουαρίου 1997 μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού και για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά, θεωρούνται παραδεκτές βάσει του κανονισμού 21/97 εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις που θέτει ο εν λόγω κανονισμός.

153 Συνεπώς, το καθεστώς που εφαρμόζεται στις εν λόγω αιτήσεις τροποποιήθηκε αναδρομικά από τον κανονισμό 21/97.

154 Εντούτοις, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, η Επιτροπή, αντί να υποβάλει αναδρομικά και αδιακρίτως όλα τα πιστοποιητικά εισαγωγής, που ζητήθηκαν ή χορηγήθηκαν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου και της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 21/97, σε περιορισμούς απορρέοντες από τον εν λόγω κανονισμό, καθιέρωσε ένα προοδευτικό καθεστώς με περιορισμένο αναδρομικό αποτέλεσμα. Συγκεκριμένα, το καθεστώς αφορά μόνον τις αιτήσεις που κατατέθηκαν από το Σάββατο, 4 Ιανουαρίου 1997, αυτές δε οι αιτήσεις δεν εξαρτώνται από όλες τις προϋποθέσεις παραδεκτού που θέτει ο κανονισμός.

155 Το εν λόγω καθεστώς δεν είναι αδικαιολόγητο, δεδομένων των εξαιρετικών περιστάσεων που αποτελούν η σημαντική αύξηση των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ σε χαμηλή τιμή, ο κίνδυνος εντεύθεν σοβαρών διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού και ο κίνδυνος κερδοσκοπικών συμπεριφορών που δημιουργεί η ποσόστωση.

156 Εξάλλου, η Επιτροπή, από την ημερομηνία που ορίστηκε για την εφαρμογή των μεταβατικών μέτρων του άρθρου 1, παράγραφος 4, του κανονισμού 21/97, δημοσίευσε γνώμη στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* για να τα θέσει υπόψη των οικείων επιχειρηματικών κύκλων. Ανεξάρτητα μάλιστα από την εν λόγω δημοσίευση, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι οι επιχειρηματίες γνώριζαν ότι επίκεινται μέτρα διασφαλίσεως. Κατά συνέπεια, η λήψη των μέτρων του άρθρου 1, παράγραφος 4, του κανονισμού 21/97 δεν φαίνεται να έθιξε άξια προστασίας εμπιστοσύνη.

157 Επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή μπορούσε να λάβει τα αναδρομικά μέτρα του άρθρου 1, παράγραφος 4, του κανονισμού 21/97 και δεν μπορεί συνεπώς να προσαφθεί στο Συμβούλιο ότι δεν τα κατάργησε με τον κανονισμό 304/97.

158 Επομένως, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από το άρθρο 190 της Συνθήκης.

159 Κατά το προσφεύγον, ο κανονισμός 304/97 παραβαίνει το άρθρο 190 της Συνθήκης διότι δεν περιέχει επαρκή αιτιολογία.

160 Συναφώς, η Ολλανδική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι από την αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του οργάνου που εκδίδει την πράξη, προκειμένου να καθίσταται δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν το ληφθέν μέτρο και στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχό του.

161 Η Ολλανδική Κυβέρνηση φρονεί ότι δεν αιτιολογούνται οι ισχυρισμοί που διατυπώνονται με τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 304/97, σύμφωνα με τους οποίους, πρώτον, το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ προσφέρεται στην κοινοτική αγορά σε τιμή χαμηλότερη από εκείνη που ισχύει για το κοινοτικό ρύζι, δεύτερον, οι εισαγωγές ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, λόγω του συνδυασμένου αποτελέσματος των ποσοτήτων τους και των τιμών τους, προκαλούν σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά ρυζιού, και τρίτον, οι εν λόγω εισαγωγές θέτουν σε κίνδυνο τις κοινοτικές προσπάθειες μετατροπής της κοινοτικής παραγωγής ρυζιού japonica σε indica.

162 Το Συμβούλιο δεν προέβη σε καμία έρευνα της εξελίξεως της αγοράς και δεν μπορούσε, επομένως, να καταλήξει ότι αυτές οι εισαγωγές προκαλούσαν σοβαρές διαταραχές στην εν λόγω αγορά. Τα κενά στην αιτιολογία δεν μπορούν να καλυφθούν από το γεγονός ότι η Ολλανδική Κυβέρνηση διέθετε πληροφορίες, λόγω της αναμίξεώς της στη θέση σε ισχύ του κανονισμού 304/97, που της επέτρεπαν να καλύψει από μόνη της τα εν λόγω κενά.

163 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η επιβαλλόμενη από το άρθρο 190 της Συνθήκης αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη προς τη φύση της οικείας

πράξεως. Από την αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του οργάνου που εκδίδει την πράξη, προκειμένου να καθίσταται δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν το ληφθέν μέτρο και στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχό του (βλ. αποφάσεις της 13ης Οκτωβρίου 1992, C-63/90 και C-67/90, Πορτογαλία και Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1992, σ. I-5073, σκέψη 16, της 14ης Ιουλίου 1994, C-353/92, Ελλάς κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-3411, σκέψη 19, και της 4ης Φεβρουαρίου 1997, C-9/95, C-23/95 και C-156/95, Βέλγιο και Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-645, σκέψη 44).

164 Ωστόσο, η αιτιολογία δεν απαιτείται να διυλίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας αποφάσεως είναι σύμφωνη με τις επιταγές του άρθρου 190 της Συνθήκης πρέπει να κρίνεται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και των συμφραζομένων, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ. αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-478/93, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-3081, σκέψεις 49 και 50, και της 9ης Νοεμβρίου 1995, C-466/93, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft κ.λπ. II, Συλλογή 1995, σ. I-3799, σκέψη 16).

165 Ωστόσο, όταν πρόκειται για πράξη γενικής ισχύος, η αιτιολογία μπορεί να περιορίζεται στο να αναφέρει, αφενός, την όλη κατάσταση που οδήγησε στην έκδοσή της και, αφετέρου, τους γενικούς στόχους που επιδιώκει. (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 28).

166 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι, αν η αμφισβητούμενη πράξη αποκαλύπτει το ουσιώδες του επιδιωκόμενου από το κοινοτικό όργανο σκοπού, θα ήταν υπερβολικό να απαιτηθεί ειδική αιτιολογία για καθεμία από τις τεχνικές επιλογές στις οποίες προέβη (βλ., ιδίως, προαναφερθείσες αποφάσεις Fruchthandelsgesellschaft κ.λπ. II, σκέψη 16, και Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 30).

167 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν, όπως εν προκειμένω, ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά την επιλογή των αναγκαίων μέσων για την εφαρμογή πολύπλοκης πολιτικής (βλ., συναφώς, προαναφερθείσα απόφαση Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 33).

168 Ο κανονισμός 304/97 είναι πράξη γενικής ισχύος και εντάσσεται σε σειρά κανονισμών που έχουν εκδώσει τα κοινοτικά όργανα προκειμένου να εφαρμόσουν και να συμφιλιώσουν δύο περίπλοκες πολιτικές, αυτήν της κοινής γεωργικής πολιτικής για την αγορά του ρυζιού και αυτήν της οικονομικής πολιτικής που καταρτίζεται στο πλαίσιο του καθεστώτος συνδέσεως με τις ΥΧΕ.

169 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, πριν η Επιτροπή λάβει τα μέτρα διασφαλίσεως βάσει του κανονισμού 21/97, προηγήθηκε σειρά επαφών και συναντήσεων μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών και των ΥΧΕ.

170 Ως προς τον κανονισμό 304/97, το Συμβούλιο υπενθύμισε, με τις αιτιολογικές του σκέψεις, αφενός, το πλαίσιο βάσει του οποίου το Συμβούλιο έκρινε ότι υπήρχε κίνδυνος διαταραχών στην κοινοτική αγορά ρυζιού, προκαλούμενος από το συνδυασμένο αποτέλεσμα των ποσοτήτων και των τιμών των εισαγωγών ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ στην Κοινότητα. Αναφέρθηκε, ιδίως, με την έβδομη και όγδοη αιτιολογική σκέψη, στην ευαίσθητη κατάσταση της κοινοτικής αγοράς λόγω ενός έτους κανονικής εσοδείας ρυζιού indica που ακολούθησε δύο έτη ξηρασίας και λόγω της ελειμματικής παραγωγής ρυζιού indica εντός της Κοινότητας.

171 Αφετέρου, εξήγησε ότι η εισαγωγή ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ σε χαμηλή τιμή μπορούσε να διακυβεύσει τις προσπάθειες μετατροπής της κοινοτικής παραγωγής ρυζιού japonica σε ρύζι indica και ότι εξακολουθούσε να πιθανολογείται η αύξηση

των εισαγομένων στην Κοινότητα ποσοτήτων ρυζιού καταγωγής ΥΧΕ, δεδομένου του παραγωγικού δυναμικού των παραγουσών περιοχών.

172 Η εν λόγω αιτιολογία περιλαμβάνει σαφή περιγραφή της πραγματικής καταστάσεως και των επιδιωκομένων σκοπών και, δεδομένων των περιστάσεων εν προκειμένω, αρκεί για να επιτρέψει στην Ολλανδική Κυβέρνηση να την επαληθεύσει και να ερευνήσει, ενδεχομένως, τη σκοπιμότητα να προσβάλει την ούτως αιτιολογημένη πράξη.

173 Επομένως, ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

174 Συνεπώς, η προσφυγή του Βασιλείου των Κάτω Χωρών πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

175 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο αιτήθηκε την καταδίκη του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και ότι αυτό ηττήθηκε ως προς την προσφυγή του, επιβάλλεται να καταδικαστεί αυτό στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 4, του ιδίου Κανονισμού, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία και η Επιτροπή, παρεμβαίνοντες, φέρουν τα δικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως αβάσιμη.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.

3) Το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρουν τα δικά τους έξοδα.

Rodríguez Iglesias	Jann	Macken
Gulmann	Edward	La Pergola
Puissochet	Sevón	Wathelet
Schintgen	Σκουρής	

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Νοεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias